

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

Ortega, Cristóbal de

Lugduni, 1664

Qvæst I. De occasione distinctionis subsistentiæ, & personalitatis à natura dignoscendæ, ac de suppositi, & personæ definitione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

DISPUTATIO PROOEMIALIS.

DE SVBSISTENTIAE, AC PERSONALITATIS

Essentia.

TRIVSQVE Mysterij tomo hoc nostro examinandi exacta notitia, exactam etiam subsistentiae, & personalitatis notitiam supponit. Cum enim personae tres, vnaque essentia, & subsistentia in Trinitatis Mysterio tenenda Catholicè sint: Contrà verò in Mysterio Incarnationis vna persona, duplèxque natura dogmaticè asserenda: quid subsistentia, & personalitas sit, quòve ab indiuidua natura substantiali differat præmittere necesse fuit, vt vtriusque Mysterij inconcussæ, atque inconfusæ veritates Catholicæ persistant. Et quamuis res hæc apud Physicos, & Metaphysicos sæpè disputetur; nescio an sede hîc propriori? Etenim, cum ex duplicis huius Mysterij veritatibus reuelatis, atque ex iis, quæ pro illis ab hæreticorum oppugnatione vindicandis, Patres & Concilia docuerunt, subsistentiæ, ac personalitatis ratio præcipuè indaganda sit, commodius in hac Theologiæ parte quam in Philosophia, vtriusque, & à natura distinctio, & essentia statuatur. Itaque præambula hac disputatione quidquid de subsistentia, & personalitate dubitari potest à capite, vt aiunt, ad calcem definietur. Primò igitur distinctionis inter naturam, & subsistentiam, dignoscendæ occasionem aperiemus, atque suppositi, & personæ definitiones dabimus. Secundò quid suppositum, vel persona supra naturam substantialem addat exactè discutiemus. Tertiò subsistentiæ; & personalitatis subiectum examinabimus. Quartò de necessitate subsistentiæ, deque eius cum alia, siue propria, siue aliena, oppositione, ac de causa ipsius efficienti statuemus.

QVÆSTIO PRIMA.

De occasione distinctionis subsistentiæ, & personalitatis à natura dignoscendæ, ac de suppositi, & personæ definitione.

RES hæc tota ex controuersis Patrum cum Nestorio, & Euthychete statuenda erit. Sed oportet primò subsistentiæ, & hypostasis voces, earumque, & etymologiam & acceptiones proprias explicare.

CERTAMEN I.

Subsistentiæ, & hypostasis voces, earumque usurpatio.

IPRæmittere oportet statum controuersiæ Patrum cum Nestorio, & Eutyche: quæ certe in eo primum non fuit, an persona ab indiuidua natura rationali differret? Sed an in Christo duplex inconcussa natura perseveraret. Nam ex vnione physica vtriusque nullatenus vtramque naturam inconcussam perseverare posse vterque supponebat. Inde Euthyches Monachus, Presbyter, & Constantinopolitanus Archimandrita, vt à suo Episcopo Nestorio (cuius erroris in

R.P. Christoph. de Ortega, de Deo Vno & Trino.

Concilio Ephesino resisterat) discederet, vnionem Verbi physicam cum humanitate admittens carnem à Verbo assumptam in Deum conuersam assereret tandem in Concilio Constantinopol. eius verò affectu ex vtraque natura tertiam vnionis beneficio constari, neutra scilicet in se manente, aiebant; vt refertur in edicto fidei Iustiniani Imperatoris tom. 2. Concilior. Ex eis autem nonnulli, licet vtramque naturam manere docuerint, mixtam tamen & confusam intelligebant: quemadmodum in mixtione corporum euertere plures censent. Ita refertur in actis Concilij generalis. Nestorius verò cum suis vnionem physicam Verbi ad humanitatem assumptam negabat, solumque morale assumptionem ipsius per vnionem affectiuam ad humanitatem admittebat.

2 E contra Patres initio solum contendebant vnionem physicam Verbi ad humanitatem in Christo fuisse sine naturarum confusione: eamque à Nestorio admitti, vt pax Ecclesiæ foret, optabat Cyrillus in actis Conc. Ephes. & scripsit ad Imperatorem, & Regiuias. Postmodum verò disputationum successu, cum Patres vnã tantum in Christo personam recognoscerent, Nestorius, & Euthiches eodem assumpto principio pro suo quisque errore Patres vexabant: nempe quod natura rationalis singularis idem prorsus, quod suppositum & persona esset. Hinc Eutyches pro se arguebat. Natura singularis nihilo à persona differt: sed persona vnica tantum est in Christo per vos: ergo vnica tantum in Christo est rationalis natura: Nestorius contrà sic pro suo errore discurrebat. Per vos est duplex natura rationalis in Christo: ergo & duplex persona:

A quando

quandoquidem hæc ab indiuidua rationali natura non differit. His argumētatiunculis Patres constanter negabant idem esse personam atque naturam rationalem singularem: vt videre est in Ioanne Maxentio dial. 1. Anastasin Duce via c. 6. Leont. Rustico Diacono tom. 6. Bibliot. disp. contra Acephalos, Theodoro Episc. Carifensi tom. 9. Epiph. Diacono tom. 3. Concil. Synod. 7. gener. act. 6. §. Nequaquam, Basl. epist. 43. de different. vsq; & hypostasis, Theodor. dial. 1. immutabilis column. 1. Nyssen. de differ. essentia, & hypostasis initio; ac demum in Concilio Ephesino canone 3. definitur non mansisse in Christo duas subsistentias, sed vnicam tantum.

3 Porro subsistentia, seu suppositum in tota sua latitudine à Græcis accommodato vocabulo, *hypostasis* dicta est. Quæ vox essentiam quandoque significat: vt ad Hebr. 1. *Figura substantia*, seu *hypostasis* essentiam intelligunt Concilium Ephes. & Athanas. orat. 5. contra Arrian. sub initium, aliisque locis scietiam explicans illud Hierem. 23. *Si stetit in hypostasi mea*: sicut, & Epiphanius hæresi 69. sol. penult. Marius Vict. lib. de *homo vsu* recipiendo sub initium, como 4. Bibl. Concil. Sardic. quæ Catholicum, epist. synod. 3. longè à medio, aliique Patres. Quandoque subsistentia veram, nec apparentem solum, rei existentiam denotat apud Arist. lib. de mundo ad Alexandrum, apud Leont. de sectis scholæ sect. 7. post initium tomo 4. Bibliot. Dionys. de diuin. nom. Nonnumquam accidens etiam significat: vt ad Hebr. 3. Gratiam, illis verbis: *Si tamen initium substantia eius*. Vbi originalis habet *hypostasis*. & cap. 11. *Fides dicitur sperandarum substantia*, seu *hypostasis verum*. Quæ omnia, atque plura accidentia hypostasis ab Apostolo dicta sunt. Adde tandem apud Irenæum Grammaticum in suo Dictionario, & apud Sozomenum 5. Hist. Eccles. cap. 11. hypostasim à medicis pro resum fluidarum sedimento vsurpatam esse.

4 Primus igitur hypostasis pro supposito vsurpator egreditur Hispanus Hosius Cordubensis ab Imperatore Constantino Alexandrinam synodum contra Arrium missus. In qua, & in Nizena, vt inutilis, & indigna ea vocis acceptio reiecta scribitur à Nicephoro 10. Hist. cap. 15. fortè, quia in sua rigorosa significatone naturam potius substantialem, quam suppositum significare videbatur: vt docent Epiphanius, Marius Victor. & Hieron. ad locum citatum Hierem. & hic quidem refert pro se Septuaginta interpretes ibi, & Theodotio nem: quibus consonare videntur Concil. Sardicense citatum, Liberius Papa, epist. ad Athanas. post expositionem fidei Athanasij in noua editione Conciliorum. August. 5. de Trinit. cap. 8. circa fin. & lib. 7. cap. 4. init. Cyrill. epist. 3. ad Nestor. anathematismo 3. tomo 1. Concilij Ephesin. cap. 14. circa finem, Fulgentius de Incarn. & gratia prædictum anathematismum vertens, & tandem Philosophi omnes tempore Socratis, & Nicephori. Idcirco grauissimi Patres tres hypostases in Trinitate exhorrebant, ne tres substantias in Trinitate crederentur asserere. Hi vero sunt Paulinus Thesal. Acacius Vehor. Episcopi, Hieron. epist. 57. ad Damasum. med. ac locis proximè dat. Augustinus. Cæterum Patres omnes hypostasim tandem pro subsistentia, & supposito accipientes in Christo Domino hypostasim vnam, duas autem substantias, & naturas professi sunt: contra verò in Trinitate naturam, & substantiam vnam, tres verò hypostases, supposita, & personas planè admiserunt, vt ex dicendis infra constabit apertè. Et de Cyrillo quidem constat ex Rustico Diacono disp. contra Acephalos, vbi plurima eius loca ad rem hanc inducit. Insuper & Anathematismo 3. & 4. vbi hypostasim pro persona expressè accepit. In loco autem opposito solum curat damnare Nestorium, qui vnionem physicam, & realem inter Verbum, & Christi humanitatem negabat.

5 Sed age iam: videamus quanto iure, & proprietate hypostasis subsistentiam, siue suppositum, & personam significet. Illa enim omnia, quæ hypostasi significari quandoque retulimus, analogata sunt minus præci-

pua indiuidui substantialis, seu personæ, quæ rigide, & propriè hypostasi significatur, vt singula expendent ostendemus. Sed prius tamen aliqua breuiter ex Patribus referemus, quibus ratio, ob quam primariò suppositum, & persona hypostasi significetur, elegans, & perspicua traditur. Boëtius de duabus naturis longè à principio sic ait: *Ideo hypostases Græci indiuiduas substantias vocauerunt, quoniam cæteris subsunt: & quibusdam, quasi accidentibus suppositæ, subiectæque sunt.* Elegantius adhuc Nizetas lib. 2. cap. 25. *Quæ indiuidua Peripathetici vocare solent, ea Doctoribus scholasticis placuit appellare hypostases. Hypostases verò dictæ sunt, quia in his genera, & species, quæ circumscripta non sunt, quasi pedem figunt.* Vtriusque ergo ratio est: Indiuiduum substantiale propriissimè esse, & dici hypostasim, seu suppositum: quia hypostasis significat fundamentum, quod existit in se, & quo reliqua sustentantur: cum autem indiuiduum substantiale in nullo sit metaphysicè, vt genus, & species, neque physicè, vt accidentia: atque insuper species, & genera in ipso sint, pedemque metaphysicè figant; accidentia verò ipsi physicè insint, sit planè, vt hypostasis propriissimè de indiuiduo substantiali dicatur. Inde etiam constat cur per analogiam existentia, essentia, & substantia hypostases dicantur: quia scilicet passionum, & accidentium, ac reliquorum, quæ ipsis adueniunt fundamenta sunt. Fides item, & gratia ita appellantur, quia nimirum ipsis spiritualis, & supernaturalis vita tanquam fundamentum innititur. De fluidorum sedimento constat hypostasim dici ob eandem rationem.

6 Quod de nouitate vocis ex præcis, eiusque deteriores, iuniores hæretici oblatrant, lenis est ponderis. Tum quia post mille tringentos annos, à quibus recepta apud Patres, & Ecclesiam ea vox fuit, plus iusto exiit nouitatem: tum etiam quia cum res significata noua non fuerit, non est vocis nouitas simpliciter, quam Apostol. 2. ad Timotheum condemnat. Sed neque à Nizena Synodo reprobata fuit: cum in hoc sensu ea voce synodus vtatur, vt constat ex eius Symbolo apud Cyrill. 1. Dialog. de Trinit. Synodus etiam Alexandrina, cui præfuit Athanas. vsq; seu substantiam, & hypostasim alio, & alio sensu vsurpandas ait. Eamque vocem amplectuntur Epiphanius, Marius Victor. & Hieron. ad locum Hierem. ad Sabellij hæresim consultandam teste Rufino lib. 1. cap. 15. qui est liber 10. Hist. Ecclesiastica Eusebij, Sozomenus 5. historia cap. 11. relato in tripartita lib. 6. cap. 10. sine. Teste denique Nicephoro supra citato. Vnde, quod hic aiebat, hypostasim, nempe hoc nostro sensu, reiectam ab Alexandrina Synodo fuisse, & indignam habitam à Nizena, de suo temere addidit iuxta aliquorum sententiam, qui in Alexandrina Synodo eam initio respuerunt. Quanta verò necessitas distinctionis inter vsam, & hypostasim fuerit, notata videtur ab Aristot. vel eius coetaneo auctore libri de mundo ad Alexandram, qui inter Aristotelicos extat, vt refert Ruiz de Trinit. disp. 3. sect. 2. n. 6. Imo & notatum vult à Paulo epist. ad Hebr. cuiusque commentatore Græco, qui vel Sanctus Lucas, vel Sanctus Clemens existimatur. Insuper à Dionysio 1. de diuin. nom. ante med. aiente: *Trinitatem propter tris hypostatos, &c. post med. Propter principalium personarum: & rursus, vnaqueque personarum Græcè habetur Hypostaseon.* De huius vocis in Ecclesia antiquitate legatur Nyssen lib. de hoc argumento, Basl. epist. 43. licet autem hypostasis vocem ex Græcis Patribus videantur refugisse aliquando Dionys. Damas. de Decret. 1. inquit. c. 1. meliusque *personam* dici docuerint: ideo fuit, quia nec Deum substantiam dici volebant, sed super substantiam: ne accidentibus subesse (à quo substantia primitus dicta est) Deus putaretur: eodemque metu hypostasim reuebant Boëtius, & Anselm. Augustinus verò 5. de Trinit. c. 8. sine, & c. 9. eam recusauit, quia substantiam in vsu frequentiori significare arbitrabatur: libro autem 6. cap. 8. liberum Græcis hypostasis vsum relinquit pro persona: quam aptius tamen ab eis *personam* dicendam ait à Boëtio lib. de duabus naturis longè ab initio edoctus. atque ex illis

illis sic loquuntur Magist. in 1. d. 23. cap. quod enim, & S. Thom. 1. p. q. 29. art. 3. eorumque commentatores eadem de causa vocem hanc detractare visus, & Hieronymus. Qui tamen cap. 9. epist. 17. de expositione fidei ad Damasum, alias c. 4. epist. 9. subiicit his, eam admittit. *Nam enim nominatum modo, sed etiam nominum proprietates, id est, personas, vel, ut Greci expriment, hypostasies, hoc est, substantias consistuntur.*

CERTAMEN II.

Hypostasis ad personam restrictio, atque utriusque definitio.

EX dictis constat hypostasim in sua stricta significatione supposita omnia substantialia, etiam irrationalia comprehendere. Quo sensu Damasc. 2. de decretis primæ instituit. aiebat: *Singuli boues hypostasies sunt.* Tamen ad rationalis naturæ suppositum significandum ex aliorum omnium Patrum vsu restricta ea vox fuit, ut notauit Boët. lib. de duabus naturis versum. cuius restrictionis rationem his verbis assignat: *Quare autem de irrationalibus animalibus Græci hypostasim, non dicat, sicut nos de eisdem substantiæ nomen predicamus, hæc est ratio: quoniam nomen hoc meliori applicatum est.* Nempe excellentiori supposito. Quam rationem explicans S. Thom. ait: *Maiorem excellentiâ suppositi rationalis in eo esse; quod non solum per se in essendo sit, sed etiam in operando: quia nimirum rationalia indiuidua non aguntur naturæ, aut alterius cuiuspiâ necessitate, sicut irrationalia; sed seipsa agunt, ac per se ad operandum determinant, cum dominio scilicet suarum operationum.* Id quod pro vera substantiæ, & personalitatis explicatione accuratè obseruandum est: Vnde sit ex Patrum vsu hypostasim idem significare, quod tunc persona. Significat autem hæc vox non quodcumque suppositum, substantiæ uel quæuis, sed tantum rationalis naturæ; quidquid tamen, nec nimirum ab errore distans Grammaticus Valla nequit 6. elegantiarum cap. 34. Traducta autem vox persona, fuit teste Boët. lib. de duabus naturis longe ab initio: *Ex iis personis, quæ in comadiis, tragediisque eos, quorum interest, personas representabant.* Comædij enim eorum, quos agebant larbis faciebuique pictis, quæ propriissimè personæ, seu *prosopa* latine duntantur, rectè vehementius grandiori voce personabant, qua forte de causa Matth. 22. & 2. Corinth. 1. persona pro facie usurpatur. Inde procurator clientis persona quam in iure representat, cuiusque nomine litem agit, dici consuevit. Sic Hispanè: *Pedro por persona de Iuan mi procurador, pareço y digo, &c.* Et rursum: *Iuan como Procurador de Pedro mi parte y en su nombre.* Quia scilicet Procurator litigatorem representat: hic autem actionum, quæ in lite, etiam sua, fiunt regimen, & dominium non apud se, sed apud procuratorem habet in iure.

2. Opportunè ad rem hanc aduocabitur acuta Petri VVadingo obseruatio disputat. 4. de Incarnatione dubio 2. §. 5. num. 37. ubi refert egregia hæc Paschasij verba secundo de Spiritu sancto cap. 4. *In Christo persona personam consumpsit, quia persona res iuris est.* Ex quo peructo, & doctissimo Patre sepe à Gregorio Magno citato rationem desumpsit Francfordiense Concilium. Arguentis siquidem hæretico nil indiuiduæ naturæ humanæ, ac proinde neque humanæ personæ potuisse à persona uerbi uita ipsi in Christo consumi: quia substantia indiuidua per unam ad aliam indiuiduam substantiam destrui nequit: quare duas in Christo esse personas, æquè, atque duas naturas, sic responder Concilium: *In Deo homine gemina substantia, sed non gemina personæ est: quia persona personam consumere potest; substantia uero substantiam non potest: siquidem persona res iuris est substantia res naturæ.* Neque audiendus est Bernal disputat. 13. de Incarnatione sectio 1. §. 1. Illud: *res iuris*, explicans de iure & debito naturali, R. P. Christoph. de Ortega, de Deo Vno & Trino:

quo substantialis modus per citatis substantiæ debeatur. Siquidem, quæ ita naturæ iure debentur res sunt, & dicuntur naturæ. Secundo: quia si modus ille substantia, & substantialis sit, licet naturæ debitus non consumetur per unionem alterius ad ipsum iuxta Concilij, & Paschasij approbatam rationem: quod substantia substantiam consumere non possit. Nec magis refert, quod hic author addit: eam nempe rationem non esse à Concilio approbatam: quemadmodum neque à septima Synodo approbata fuit ratio illa à quodam eius Synodi Patre data ad probandum Angelos depingi posse: quia scilicet corporei essent. Nam ratio hæc audita tantum à septima Synodo fuit, quæ illaque potius, quam approbata; in nostro uero casu omnino à Concilio approbata censenda est. Idcirco eius rationis robur, utriusque profundiori meditatione, sagaciorique indagine, uestiganda inferius à nobis est.

3. Nunc autem, quia de supposito in communi, pro ut irrationalia coërcet, nihil fere à Patribus dictum est, sed solum de speciali supposito rationali, scilicet persona, huius definitiones ex Patribus proferendæ sunt; ut inde de supposito, & substantia in communi firmum aliquid, quod definitur habeamus. Celebris autem, & receptissima est definitio Boëtij lib. de duabus naturis post init. sic aientis: *Persona est rationalis naturæ indiuidua substantia.* Inferiusque: *Naturæ rationalis indiuidua substantia.* Quam definitionem amplectuntur Patres citati certam. Anselm. in Monolog. cap. 76. post medium dicens: *Persona non dicitur nisi de indiuidua rationali naturæ.* Nyssen. de different. essent. & hypostat. supposita indiuidua substantialia uocat, species uero naturas. Ac libri sine. *Hypostasion naturarum, substantiarum, siue substantiarum indiuiduarum discretionem*, sic etiam Basil. epist. 42. post init. Athanas. dial. 3. de S. Trinit. contra Anomæ med. ferm. in Euang. de SS. Deipara tract. de definitionib. Iustinus exposit. fidei de Trinitate uersus med. Chrylost. hom. 5. de incomprehensib. Dei naturæ, Tharastus Constantinopolit. Concilio Nicæno I. gener. 7. profess. fid. sub init. Epiphani. hæresi 73. med. Cyrillus Alex. 1. dialogor. de Trinit. med. Theodoretus dialog. 1. mutabilis 1. col. 1. & additionib. breuiarij libertati c. vlt. 2. concilior. edit. antiquit. Damascenus de decretis 1. institutionis cap. 2. lib. 3. de fide cap. 4. init. Nazianz. orat. 21. de laudib. Athanasij col. penult. orat. 32. ad 150. Episcopos post med. Elias Cretens. in eius orationem 1. num. 24. & in orat. 23. num. 29. Anastas. Theopolit. & Cyrill. Alex. compendiarie exposit. fidei uersus med. Theorianus lege ad Armenos col. 4. Epiphanius Diaconus 7. Synodo gener. act. 7. circa finem §. *Æquæquam*, t. 3. concil. Hugo Etherian. 1. de hæresis c. 11. & 12. qui omnes specie & quidquid singulare non esse naturam; indiuidua uera substantialia supposita dicunt.

4. Cæterum Nazianzenus, Elias Cretensis, & reliqui post ipsos citati substantiam, siue personalitatem; aut personam appellant collectionem accidentium cuiusque indiuiduo substantiali propriam: nimirum edocti à Porphyri. cap. de specie, ubi indiuiduum definit: *Cuius collectio proprietatum nunquam est in alio eadem:* Ac proinde personam in collectione accidentium, seu proprietatum collocare tantumdem est, atque in substantia indiuidua constituere. Constat inde quanto iure Iustinianus Imperator in edicto fidei approbato à Vigilio Papa dixerit: *Sancti Patres constanter nos docent aliud esse naturam, siue substantiam, & aliud substantiam, siue personam: & naturam quidem hoc, quod est commune significare, personam uero hoc, quod est speciale.* Quibus consonat Florent. sess. 18. sub medium §. *diuina substantia*, definiens substantiam à persona differre ut communicabile ab incommunicabili, & ut à proprio commune. Prædictam personæ definitionem, scilicet, *rationalis naturæ indiuidua substantia*, defendunt Scholastici omnes ad unum Hugo Victor. 2. de Sacramento. p. 2. c. 11. uel. fin. tract. 1. erudit. summ. Theolog. c. 9. post med. Magister in 3. d. 5. ubi S. Bonauent. 2. 2. q. 2. ad argumenta & in 1. d. 25. ubi & S. Bonauent. 1. 1. q. 2. ac reliqui interpretes. S. Thom. 1. p. q. 29. art. 1. q. 75. a. 4. A 2. finè

fine, Alex. Alen. q. 13. m. 3. Albert. q. 44. m. 2. Scot. in 1. d. 25. totaque & ipsius, & Thomistarum schola.

5 Licet autem Scotus dist. 15. q. vnica §. ad questionem, eam videatur impugnare, quia infertur inde animam separaram esse à persona: Tamen, neque id aliqui absurdum reputant; neque inde inferri existimant plures: & tandem Scotus ipse à formali subsistentiæ significato in prædicta definitione explicatio nullatenus discordat; licet non satis explicari existimet nomine naturæ substantiam totalem, quam ex parte subiecti connotat formalitas subsistentiæ, & personæ, de quo quaestio- nibus sequentibus. Ricard. etiam Victor. ab hac receptissi- ma definitione nonnullis recessisse videtur 4. de Trinit. cap. 21. obicit enim naturæ diuinæ absque personalitati- bus consideratæ eam definitionem conuenire: cum ipsa secundum se substantia indiuidua rationalis sit. Verum, cum cap. 23. initio suæ obiectioni respondeat naturam diuinam à personis præcisam perfectè indiuiduam non esse, cum sit ipsis communicabilis, à communi defini- tione posita non recedit: quin potius incommunicabi- litate illa, quam ad suppositum, & indiuiduum substan- tiale necessariam admitti, particulam definitionis Boëtij *indiuidua substantia, explicat magis, quam impugnat.* Hinc constat definitionem personæ, quæ ex eodem Ricardo 4. de Trinit. cap. 17. fine cap. 18. 22. & 23. tanquam diuersa circumfertur, eandem prorsus esse cum communi defini- tione, quam ex Boëtio recitauimus, recipiuntque omnes. Sic enim habet definitio Ricardi: *Rationalis na- turæ incommunicabilis existentia: existentia: quippe nomen- sistentiam e vel ex sine extra alium* in Ricardi phrasi si- gnificat, vt disp. 6. de Trinit. q. 1. cert. 1. ex ipso monstra- bimus. Quod ipsum, si rectè intelligatur, nihil aliud est, quam ratio perfectæ, atque adæquatæ indiuiduationis, & singularitatis.

QVÆSTIO II.

*Quidnam substantia supra naturam singu-
larem addat?*

DEFINITIO data subsistentiæ viuam dif- ficultatem sub vnum ponit obitum. Cum enim Verbum naturam humanam, non communè quidem, & indiuiduatione præ- cisam, sed singularem, & indiuiduam assump- serit, sicut indiuiduum substantialis naturæ in Christo permansit, ita etiam humana persona, quæ iuxta defini- tionem datam, nihilo ab individuo substantiali differt, videtur in Christo permanere. In explicanda ergo diffi- cultate proposita, ac recepta personæ definitione totum præsentis quaestiois negotium est.

CERTAMEN I.

Præcorum hac de re opiniones confutata.

1 **D**VRANDUS in 1. dist. 27. q. 1. n. 3. & dist. 25. q. 1. & 2. num. 4. dist. item 34. q. 1. Henticus quod 1. 4. q. 4. asserunt naturam indiuiduam, & suppositum, siue per- sonam ex parte rei obiectæ non differre; addere tamen personam, siue suppositum supra naturam indiuiduam tantummodo diuersum modum concipiendi, siue secun- dam intentionem rationis. Contra: quia, cum secunda rationis intentio modusque noster concipiendi rebus prohibito nostro ponatur, auferaturque ex cuiusque arbitrio pendebit concipere in Christo Domino perso- nas duas. Non refert, si dicas id nullatenus cum funda- mento in re fieri posse. Si enim ex parte rei obiectæ sup- positum & persona idem ipsum, quod natura indiuidua substantialis est, quin aliquid aliud, siue positium, siue negatiuum ad personam addatur, quandiu indiuidua na-

tura substantialis manet totum fundamentum concipiendi suppositum & personam, illudque ens rationis concipiendi ex parte rei obiectæ manebit. Ad hanc sen- tentiam proximè videtur accessisse Bannez 1. p. q. 29. a. 3. d. d. dicens: *Veritatem fidei, quod assumpsit* (scilicet Ver- bum) *naturam singularem, & non suppositum, optime posse de- fendi cum sola distinctione rationis inter naturam & suppositum:* pro quo refertur Magister Victoria Barthol. Medina 3. p. q. 2. art. 2. Ledesma 1. p. q. 4. Alphonsus Salmer. tom. 2. tr. 27. dicens: *Reuersa sola ratione distinguuntur natura, & supposi- tum.* Licet hunc id tantum sentire existimem, quod Pa- tres supra docebant de distinctione naturæ communis ab indiuiduo. Thomistas vero, qui de natura singulari & indiuidua expresse loquantur argumento factio contra Durand. facile quibus refellet.

2 Secunda sententia docet indiuiduum, vt persona sit, addere supra naturam singularem proprietatum, & acci- dentium quæ in nullo alio sit collectionem. Sic censet Valla citatus q. 1. cert. 2. atque August. Nif. nec displicet nostro VVadingo §. 4. fundaturque in modo loquendi Patrum, quos dedimus cert. 2. n. 4. fine. Sed enim, vt bene ibi notauimus. Patres non assignabant pro formali & primaria distinctione personæ à natura singulari eam accidentium collectionem, sed pro indiuiduationis sig- no in qua quiddam positum, & intrinsecum persona dicit putabant supponi, vel continens: Quare nihil his Doctoribus Patres citati fauent. Virgeo: *Quia Verbum naturam humanam singularem cum omnium proprietatum collectione, quæ in alia non sit, assumpsit: ac proinde iuxta hunc philosophandi modum natura humana Christi vnica Verbo persona remaneret.* Contra tertio: quia vel ea accidentia pertinent intrinsecè ad indiuiduam substantiam, vel non? Si pertinent; ergo, cum Verbum indiuiduum naturam rationalem assumpsit, ea etiam assumpsit accidentia: ac proinde personam assumpsit contra Patres & Concilia: si non pertinent, etgo persona, & suppositum non est indiuidua substantia, contra defini- tionem personæ. Contra quarto: quia accidens nequit esse constitutum substantiæ: sed persona adæquatè substantia, & quid substantiale est: ergo nequit colle- ctione accidentium constriui.

3 Tertia sententia Thomistarum ait subsistentiam, seu personam addere modum, seu entitatem quandam realiter à natura singulari distinctam, quæ sit, vel ipsius existentia, vt volunt Capreol. Egid. Palud. & alij, vel in- teressentiam, & existentiam naturæ indiuiduæ entitas media, vt censet Caiet. Bannez & Ferrari relati à Ca- brera 3. p. q. 4. art. 2. Cæterum opinio hæc communi ra- tione impugnatur: quia, vel modus, seu entitas ista est extra indiuiduum naturam, vel non? Si non est, ergo est in humanitate Christi: ac proinde in Christo supposi- tum; & persona humana erit: Si est extra indiuiduum na- turam: ergo persona non est rationalis naturæ indiuidua substantia. Contra secundò: quia existentia re ipsa nulla- tenus ab essentia differt. Contra tertio: quia neque dari natura particularis in rerum natura terminans actionem sui productiuiam, quin in se existat intrinsecè; sicut sua entitate intrinseca terminat actionem, & extra causas ponitur; alioqui dari posset actio circa non existentia, & solum possibilis: ergo humanitas Christi, in se habet intrinsecam existentiam, ac proinde modum illum exi- stentiæ, vel præuium, vel identitatum: quare, & erit persona creata, & rationale suppositum in Christo. Denique, cum subsistens, qua tale, sit existens perse, nequit intelligi, quo pacto natura sit prius realiter exi- stens per se, quam sit formaliter existens, siue quia formaliter existat, vt volebant Thomista secundi.

4 Quarta sententia, vt vulgò putatur, Scoti locis datis cert. 5. quam plures ibi seclatur, docet subsistentiæ ratio- nē vniuersim conspici negatione vnionis naturæ singu- laris ad aliud suppositum. Hanc sententiam inefficaciter satis impugnat plures. Sic ego refello, primò: quia expli- cat subsistentiæ rationē per seipsam, circulo nimirum vi- tioso, vt contra alios virgebo cert. 2. n. 3. Contra secundò: quia si subsistentia vniuersim ea negatione completur:

ergo